

Θεωρητικό και θεσμικό πλαίσιο ενταξιακής- συμπεριληπτικής
εκπαίδευσης:
παιδιά προσφυγές και μαθητές-μαθήτριες με ειδικές
εκπαιδευτικές ανάγκες.

Δρ Μαρία Βουλγαρίδου

Παιδαγωγός - Κοινωνική Λειτουργός

Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια

Π.Ε. 70

Συντονίστρια Εκπαίδευσης Προσφύγων

Το γενικό περιβάλλον

- ▶ Σε όλον τον κόσμο, τουλάχιστον **79,5 εκατομμύρια** άνθρωποι έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τις εστίες τους.
- ▶ Στον αριθμό αυτό περιλαμβάνονται περίπου **26 εκατομμύρια πρόσφυγες**.
- ▶ Ανάμεσά τους τα μισά είναι παιδιά.

Το γενικό περιβάλλον

- ▶ Ο αριθμός των παιδιών που έχουν εκτοπιστεί:
- ▶ 30–34 εκατομμύρια,
- ▶ ανάμεσά τους δεκάδες χιλιάδες ασυνόδευτα παιδιά.

Το γενικό περιβάλλον

- ▶ Σχεδόν τα μισά παιδιά πρόσφυγες στον κόσμο βρίσκονται εκτός σχολείου.
- ▶ Τα παιδιά πρόσφυγες σχολικής ηλικίας βρίσκονται σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση λόγω της πανδημίας της Covid-19.
- ▶ Πριν από την πανδημία, ένα παιδί πρόσφυγας ήταν δύο φορές πιο πιθανό να βρίσκεται εκτός σχολείου απ' ότι ένα παιδί που δεν είναι πρόσφυγας.

Το γενικό περιβάλλον

- ▶ Τα κορίτσια πρόσφυγες έχουν μικρότερη πρόσβαση στην εκπαίδευση από τα αγόρια και έχουν τις μισές πιθανότητες να εγγραφούν στο σχολείο μέχρι να φτάσουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Το γενικό περιβάλλον

- ▶ Το να πηγαίνει ένα παιδί στο σχολείο δεν αποτελεί εγγύηση ότι λαμβάνει και ουσιαστική – ποιοτική εκπαίδευση.
- ▶ Υπολογίζεται ότι 250 εκατομμύρια παιδιά σε όλον τον κόσμο δε μπορούν να διαβάσουν, να γράψουν ή να μετράνε καλά, ακόμα και αν έχουν πάει στο σχολείο.

Το θεσμικό πλαίσιο εκπαίδευσης προσφύγων στην Ελλάδα

- ▶ Το θεσμικό πλαίσιο για την εκπαίδευση των παιδιών-προσφύγων στην Ελλάδα εδράζεται:
- ▶ 1. Ν. 3879/2010 (ΦΕΚ 163^A), Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (Ζ.Ε.Π) πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- ▶ Τάξεις υποδοχής, ενισχυτικής διδασκαλίας, θερινών τμημάτων και τμημάτων διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας της χώρας προέλευσης των μαθητών.

Το θεσμικό πλαίσιο εκπαίδευσης προσφύγων στην Ελλάδα

- ▶ Την Κ.Υ.Α.:
- ▶ Αριθμ. 139654/ΓΔ4 (ΦΕΚ Β' 2985/30.08.2017) για την:
- ▶ Οργάνωση, λειτουργία, συντονισμός και πρόγραμμα εκπαίδευσης των Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων (Δ.Υ.Ε.Π.), τα κριτήρια και τη διαδικασία στελέχωσης των εν λόγω δομών.
- ▶ Το περιεχόμενο της ως άνω ΚΥΑ περιελήφθη στον Νόμο 4547/2018.

Το θεσμικό πλαίσιο εκπαίδευσης προσφύγων στην Ελλάδα

- ▶ Νόμος 4547/2018: Άρθρα 71–83
περί «Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση Προσφύγων» οι οποίες αναφέρονται σε:
- ▶ τέκνα προσφύγων, 1Α της Σύμβασης της Γενεύης (ν.δ. 3989/1959, Α' 201), τέκνα πολιτών στερούμενων διαβατηρίου, δικαιούχων διεθνούς προστασίας, δικαιούχων επικουρικής προστασίας, ασυνόδευτους ανηλίκους.
- ▶ Προβλέπεται:
- ▶ Η φοίτηση στις Δ.Υ.Ε.Π. η οποία μπορεί να διαρκεί ένα (1+1) διδακτικό έτος.
- ▶ Ο θεσμός των ΣΕΠ όπως περιγράφεται στο άρθρο 77.

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Σύμφωνα με τον Bennett (2007), η διαπολιτισμική εκπαίδευση αποτελεί μια προσέγγιση στη διδασκαλία και μάθηση η οποία βασίζεται αφενός σε δημοκρατικές αξίες και πιστεύω και αφετέρου επιβεβαιώνει τον πολιτισμικό πλουραλισμό.
- ▶ Η Χατζησωτηρίου (2010) αναφέρει ότι η διαπολιτισμική εκπαίδευση δεν περιορίζεται μόνο στη μεταρρύθμιση του σχολείου, αλλά επιδιώκει να αναδιαρθρώσει το πολιτισμικό και πολιτικό συγκείμενο της σχολικής εκπαίδευσης.

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Υπάρχει άμεση συνάφεια μεταξύ συμπεριληπτικής και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μιας και η πρώτη μπορεί να συμπεριλάβει και τους/τις μαθητές /τριες οι οποίοι */ες εμπίπτουν στα όρια της καλούμενης διαπολιτισμικής εκπαίδευσης*. (Χατζησωτηρίου-Ξενοφώντος, 2014)
- ▶ Η σημερινή πραγματικότητα ορίζεται από μια κατά βάση διαχωριστική εκπαίδευση (segregation) με φιλοσοφία ένταξης (integration) και κάποιες ευκαιριακές εκφάνσεις συμπεριληπτικής εκπαίδευσης (inclusive education).
- ▶ Η πραγματικότητα αυτή φαίνεται ότι ωθεί στην κοινωνική περιθωριοποίηση και τον στιγματισμό των μαθητών/τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ή μαθησιακές ανάγκες καθώς εμποδίζει και την ακαδημαϊκή τους πρόοδο, την ανάπτυξη και την ένταξή τους. (Mamas, 2011).

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Τόσο η διαπολιτισμική όσο και η συμπεριληπτική εκπαίδευση δεν στοχεύουν αποκλειστικά προς την ακαδημαϊκή επιτυχία των μαθητών μεταναστευτικής προέλευσης ή των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αντίστοιχα, αλλά επιδιώκουν ευρύτερη κοινωνική ανάπτυξη μέσω μιας ανθρωπιστικής προσέγγισης, δημοκρατικών αρχών και αξιών. (Χατζησωτηρίου-Ξενοφώντος, 2014)
- ▶ Στόχος να καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη και τις δεξιότητες λήψης αποφάσεων, προκειμένου να προετοιμάσουν τους/τις μαθητές/τριες ως ενταγμένους/νες και κοινωνικά ενεργούς/ές πολίτες. (Χατζησωτηρίου-Ξενοφώντος, 2014)

Θεωρητικές επισημάνσεις

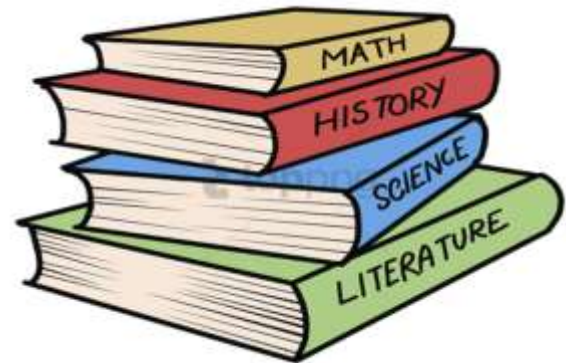
- ▶ Η αποτυχία ένταξης στο σχολικό περιβάλλον συνδέεται με αντίξοες σχολικές εμπειρίες οι οποίες προκαλούν σχολική αποφυγή και διαρροή.
- ▶ Δυσχέρεια συνέχισης της εκπαίδευσης μέσω άλλων πλαισίων.
- ▶ **Αποτέλεσμα της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου ο κοινωνικός αποκλεισμός από εκπαίδευση, κατάρτιση και εργασία.**

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου συνιστά παγκόσμιο πρόβλημα.
- ▶ Αποτελεί τον τέταρτο στόχο βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- ▶ **Άξονες:**
- ▶ Η διευκόλυνση πρόσβασης στην εκπαίδευση.
- ▶ Η ισότιμη και ποιοτική εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς.

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Αδήριτη ανάγκη εφαρμογής της έννοιας της συνύπαρξης και της διαμόρφωσης προσεγγίσεων χωρίς αποκλεισμούς.
- ▶ Προσπάθεια εφαρμογής συμπεριληπτικής πρακτικής το πρόγραμμα InScool.
- ▶ Ιανουάριος του 2019 έως Ιανουάριο 2021.

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Συμμετείχαν:
- ▶ Το Expedition Inside Culture, ένα διεθνές εργαστήριο παιδαγωγικής καινοτομίας <https://expedition.org.pl/>
- ▶ Το Scotdec, (Global Citizenship Education) <https://scotdec.org.uk/>
- ▶ Το ACPP δηλαδή Erasmus + πρόγραμμα **«Inclusive Schools»** το οποίο υλοποιήθηκε από 7 εταιρείες και 90 συνεργαζόμενα σχολεία και οργανισμούς σε όλη την Ευρώπη,
- ▶ Το OBESSU, (Organizing Bureau of European School Student Unions)
- ▶ Το LLLP, (The Lifelong Learning Platform) ένωση 42 Ευρωπαϊκών οργανισμών στον τομέα της εκπαίδευσης.
- ▶ Το ΙΕΠ από την Ελλάδα και τα αντίστοιχα Ινστιτούτα από Πολωνία, Ισπανία και Σκωτία

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Στόχοι του προγράμματος:
- ▶ να ενσωματώσει τις αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στη διαχείριση των σχολείων της Ευρώπης.
- ▶ να αναδείξει μια κοινότητα στελεχών υπεράσπισης της συμπερίληψης, από διευθυντές σχολείων, εκπαιδευτικούς, λοιπό προσωπικό και μαθητές.

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Άξονες του προγράμματος:
- ▶ Τι είναι καλή πρακτική;
- ▶ Υπάρχει ανάγκη για περισσότερη καθοδήγηση και για την καθιέρωση ενός συνόλου κριτηρίων σχετικά με τις καλές πρακτικές συμπερίληψης.
- ▶ Εκπαίδευση από συνομηλίκους:
- ▶ Η εκπαίδευση από συνομηλίκους (αλληλοδιδακτική μέθοδος) ως παράγοντας επιτυχίας σε προγράμματα συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Ενδυνάμωση = βιωσιμότητα:
- ▶ Άρση των εμποδίων ώστε να ενδυναμωθούν οι εκπαιδευτικοί να αναλάβουν δράση για πρακτικές συμπερίληψης στα σχολεία.
- ▶ Προσέγγιση της κοινότητας:
- ▶ Τα σχολεία κόμβοι επικοινωνίας και συνεργασίας με τις κοινότητες τους.
- ▶ Η προτεινόμενη μεθοδολογία του αναπτύσσεται σε Εκπαιδευτικό Εγχειρίδιο.

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Συμπεράσματα για την Ελλάδα:
- ▶ Οι δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση είναι χαμηλές.
- ▶ Το σχολικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό συγκεντρωτικό και παρουσιάζει πολλές ανεπάρκειες.
- ▶ Αν και το ποσοστό των νέων που εγκαταλείπουν το σχολείο πρόωρα είναι από τα χαμηλότερα στην ΕΕ (4,1%), η αναλογία είναι πολύ μεγαλύτερη στους/στις καταγωγής μαθητές/τριες προσφυτικού - μεταναστευτικού προφίλ(17,9%).

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Η κατάρκτηση των βασικών δεξιοτήτων από έναν/μια μαθητή/τρια επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο.
- ▶ Για τους/τις εκπαιδευτικούς, το επίπεδο της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης έχει μειωθεί σε μεγάλο βαθμό κατά την τελευταία δεκαετία ενώ βασίζεται σημαντικά σε προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από τα Ευρωπαϊκά Κοινωνικά Ταμεία.

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Ο/η εκπαιδευτικός, δεν είναι ουδέτερος/ρη μέσα στην αίθουσα.
- ▶ Είναι φορέας πολιτισμικών αντιλήψεων, αξιών, προσδοκιών, όπως και προκαταλήψεων, παρανοήσεων και στερεοτύπων που επηρεάζουν τη διδασκαλία με τα μηνύματα που μεταδίδουν.
- ▶ Στην διαπολιτισμική της διάσταση η εκπαιδευτική πρακτική νοείται ως **επικοινωνία** κατά την οποία εκπαιδευτικοί και μαθητές/τριες, καλλιεργούν την ατομικότητά τους σε μια σχέση αλληλεπίδρασης (Παλασιολόγου & Ευαγγέλου, 2003).

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Είναι σημαντικό ο/η εκπαιδευτικός να αντιληφθεί, να αποσαφηνίσει και να αναλύσει τις δικές του/της πολιτισμικές αξίες, ώστε να βοηθήσει στην αποδοχή των διαφορετικών πολιτισμικών χαρακτηριστικών και στην ανάπτυξη θετικών σχέσεων μέσα στην τάξη.
- ▶ Είναι επίσης σημαντικό να αναγνωρίσει τις εσωτερικές του συγκρούσεις και να υπερβεί την αποξένωση από τον πολιτισμικά διαφορετικό. (Γρύλιος, Κατανταΐδου, Κορομπάκης, Κοτίνης, Λιάμπας, 2003)

Θεωρητικές επισημάνσεις

- ▶ Απαιτείται μια διαδικασία συνεχούς αλληλεπίδρασης εκπαιδευτικού και μαθητών/τριών μέσα από την ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων που επιτρέπει την αποκάλυψη παραστάσεων και αντιλήψεων, τη δυνατότητα ερμηνείας και κριτικής σε δύο επίπεδα το παιδαγωγικό (καλλιέργεια κοινωνικών σχέσεων) και το εκπαιδευτικό (νοητική επεξεργασία) (Carter & Paine, 1985)

Πρόταση διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων στην τάξη:
Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ Η πολυπολιτισμικότητα είναι κοινωνικό δεδομένο ενώ η διαπολιτισμικότητα ζητούμενο.
- ▶ **Στόχος:**
- ▶ η καλλιέργεια της νοοτροπίας αποδοχής της διαφορετικότητας.

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ Η **συνεργασία** στην τάξη εκφράζεται όχι με απλή συνύπαρξη αλλά με **συνέργια**.
- ▶ Προϋποθέσεις:
- ▶ Διάλογος – επικοινωνία – ισότητα.
- ▶ Βασικά ζητούμενα:
- ▶ η διαχείριση των διαφορών και ομοιοτήτων και
- ▶ η συστηματική καταπολέμηση των προκαταλήψεων.

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ **Τέσσερις βασικές στρατηγικές:**
- ▶ 1. Η σύνδεση διδακτικού περιεχομένου με την καθημερινότητα ή/και την προηγούμενη εμπειρία των μαθητών/τριών.
- ▶ 2. Η χρήση ενεργητικών μεθόδων μάθησης, οι οποίες να εμπλέκουν τους/τις μαθητές/τριες.
- ▶ 3. Η δημιουργία εκπαιδευτικών ευκαιριών οι οποίες προωθούν την αλληλεπίδραση.
- ▶ 4. Η προσαρμογή της αξιολόγησης στα δεδομένα των μαθητών/τριών.

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ **1. Η σύνδεση διδακτικού περιεχομένου με την καθημερινότητα ή/και την προηγούμενη εμπειρία των μαθητών/τριών.**
- ▶ **α) συνεισφορές**: εθνικές εορτές, ήρωες, σημαντικές θρησκευτικές γιορτές, φαγητά εορταστικά, διακριτά πολιτισμικά στοιχεία. (πόσες πρωτοχρονιές γιορτάζουμε)
- ▶ **β) πρόσθετα**: κέντρο μελέτης σε ένα σημείο της τάξης. Συγκεντρώνεται υλικό για τη χώρα/τις χώρες προέλευσης των μαθητών/τριών, ιστορική γραμμή για κάθε χώρα και εμπλουτίζεται με όποιο άλλο υλικό. Εναλλάσσονται μαθητές/τριες σε ομάδες εργασίας με πρόγραμμα. (εργασία παρουσίασης της δικής τους ιστορίας, με ιστορική γραμμή, κολλάζ και φωτογραφικό υλικό)
- ▶ **γ) μεταμορφώσεις**: επιλέγουμε μια χώρα γνωστή ή σημαντική για τους/τις μαθητές/τριες. (π. χ. Ιράν/Γερμανία: Ερευνούμε και περιγράφουμε πόσες αλλαγές έχει υποστεί στη διάρκεια της ιστορικής της πορείας, πόσο έχει αλλάξει).

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

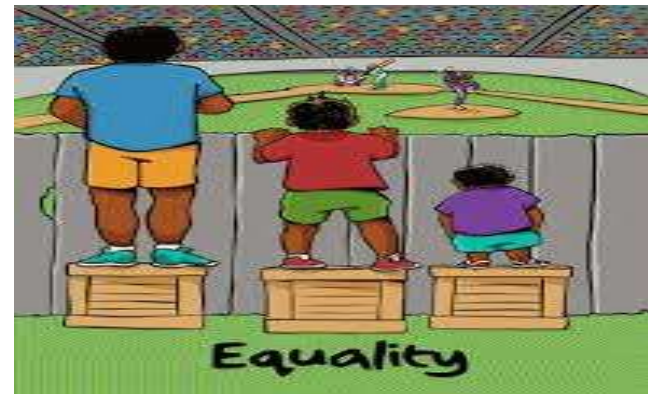
- ▶ Ρητή διατύπωση των μαθησιακών στόχων.
- ▶ Ελευθερία επιλογής Σχεδίων εργασίας.
- ▶ Αναθέσεις εργασιών (Assignments).
- ▶ Ανατροφοδότηση και Γραφήματα (Feedback & Graphs).
- ▶ Ηλεκτρονική μορφή ανάθεσης εργασιών και την χρήση των e-Portfolio.

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ Ανάπτυξη της έννοιας της «Πολιτειότητας»
- ▶ Ευρύτεροι προβληματισμοί:
- ▶ Τα μεγάλα «Γιατί;» αποτελούν διδακτικό εργαλείο και περιεχόμενο.
- ▶ (Γιατί υπάρχει ρατσισμός; Εθνικισμός; Στερεότυπα και προκαταλήψεις; Μισαλλοδοξία; Πόλεμοι; Φυλετικές και διαφυλικές διακρίσεις)
- ▶ Μιλάμε ανοικτά και καθαρά.
- ▶ Δεν αγνοούμε τις διαφορές και την κοινωνική πραγματικότητα.

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ **2. Η χρήση ενεργητικών μεθόδων μάθησης, οι οποίες να εμπλέκουν τους/τις μαθητές/τριες.**
- ▶ *Ένταξη στο διδακτικό περιεχόμενο:*
- ▶ βιωματικών στοιχείων, (όπου το επιτρέπει το μάθημα)
- ▶ μελέτη περίπτωσης, (χρήση εφημερίδας, περιοδικού)

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ **Κατασκευές κοινωνικών πλαισίων:** (Κολλάζ εικόνων από έντυπα για κατασκευή συλλογικών έργων με διάφορες κοινωνικές καταστάσεις η περιβάλλοντα).
- ▶ Στόχος η αναγωγή σε βιωματικές εμπειρίες και η έκφραση και επεξεργασία σκέψεων- στερεοτύπων.
- ▶ Οι κατηγορίες μπορεί να είναι:
 - ▶ φυλή
 - ▶ Οικογένεια
 - ▶ φύλο
 - ▶ Εθνικότητα
 - ▶ Ηλικία
 - ▶ Αναπηρία
 - ▶ Πολιτισμική ταυτότητα

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ **Βιογραφίες:** Παρουσίαση ιστοριών εκπατρισμένων ανθρώπων (π.χ. Αϊνστάιν, Καντίνσκι, Βιζέλ, Ιμάν, Αντετοκούμπο) ή / και άτομα που ξεπέρασαν σημαντικές δυσκολίες (π.χ. Κέλερ, Χόκινγκ, αθλητές παραολυμπιακών αγώνων).
- ▶ **Προσωπική ιστορική γραμμή:** Οι μαθητές/τριες φτιάχνουν την προσωπική τους ιστορική γραμμή με τα σημαντικά γεγονότα στη ζωή τους χρησιμοποιώντας πληροφορίες και από τους οικείους τους.
- ▶ Συγκεντρώνουμε τις ιστοριογραμμές σε ενιαίο πίνακα και φτιάχνουμε:
- ▶ την ιστορία της τάξης (ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΑΞΗΣ) (Φρενέ)
- ▶ τη φανταστική εξέλιξη των πρωταγωνιστών (πολλές εκδοχές)

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ Ονειροπαγίδα: Ατομικές ευχές/προσδοκίες για το μέλλον γραπτές ή και με απεικόνιση ως ανάρτηση σε έναν τοίχο της τάξης.
(ενδιάμεσα απλά και ενθαρρυντικά αποφθέγματα)
- ▶ Χρήση της τέχνης: Πίνακες ζωγραφικής, γλυπτά, μουσική και λαϊκή τέχνη από διάφορες εποχές και περιοχές του πλανήτη.
- ▶ Σχολιασμός και προσπάθεια σύνδεσης των έργων με την καθημερινότητα των ανθρώπων.

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ 3. Η δημιουργία εκπαιδευτικών ευκαιριών οι οποίες προωθούν την αλληλεπίδραση.
- ▶ Ομάδες «συν-αντίληψης»: (Επιχειρηματολογία για ένα απλό και ουδέτερο θέμα: π.χ. οι μισοί μαθητές/τριες υπερασπίζονται το Καλοκαίρι και οι άλλοι μισοί το Χειμώνα ή άσπρο vs μαύρο).

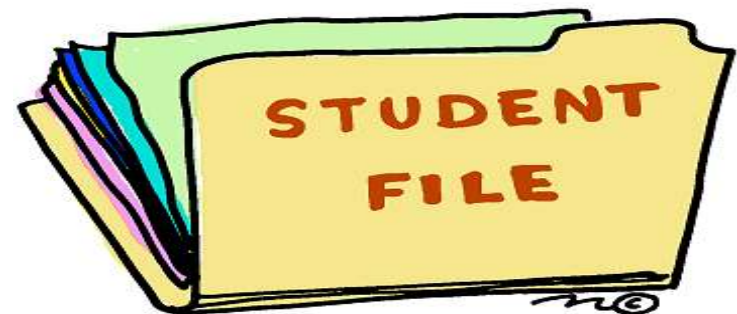

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ **Ανάπτυξη ομάδας**: δραστηριότητες που ενισχύουν το ομαδικό πνεύμα, χρήση υλικού από σχετικές πλατφόρμες
- ▶ <http://www.mypicadventures.com/team-building-activities-for-teens/>
- ▶ <https://www.sadlier.com/school/vocab-gal/team-building-activities-for-high-school-students>
- ▶ <https://nobelcoaching.com/team-building-teens/>
- ▶ <http://www.momjunction.com/articles/team-building-activities-games-and-exercises-for-teens>

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ **4. Η προσαρμογή της αξιολόγησης στα δεδομένα των μαθητών/τριών.**
- ▶ Όχι μέτρηση επίδοσης αλλά διαδικασία βελτίωσης.
- ▶ Βασική αρχή η **Δίκαιη Μεταχείριση.**
- ▶ Χρήση **εξατομικευμένης αξιολόγησης.**
- ▶ Αθροιστική αξιολόγηση, συνδεδεμένη με πολλές δραστηριότητες.

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ Δημιουργούμε σαφή κριτήρια αξιολόγησης.
- ▶ (τι πρέπει ακριβώς να κάνει ο/η μαθητής /τρια,
- ▶ εξηγούμε τα χαρακτηριστικά μιας καλής εργασίας, μιας μέτριας και μιας κακής)
- ▶ Χρησιμοποιούμε πολλές σύντομες γραπτές και προφορικές δραστηριότητες χωρίς βαθμό.
- ▶ Δεν βαθμολογούμε την πρώτη εκδοχή ενός γραπτού.

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ Χρησιμοποιούμε την αυτοαξιολόγηση όσο γίνεται περισσότερο, δίνοντας τις σωστές απαντήσεις ώστε να εντοπίζουν οι μαθητές /τριες τα λάθη τους.
- ▶ Καθιερώνουμε ατομικές συναντήσεις με κάθε μαθητή/τρια μια φορά την εβδομάδα για 3'–5'.
- ▶ Τονίζουμε σε κάθε ευκαιρία τα θετικά στην όποια παρουσία του/της μαθητή/τριας.
- ▶ Στέλνουμε γραπτό έπαινο στους γονείς όταν έχει επιτύχει ο/η μαθητής/τρια μια επιτυχία.

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στοχεύει να:
- ▶ εμποδίσει τη δημιουργία στερεοτύπων και προκαταλήψεων
- ▶ αξιοποιήσει την πολιτισμική διαφορετικότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία
- ▶ μετουσιώσει σε βιωματική εμπειρία τις έννοιες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- ▶ προωθήσει την κατανόηση, την αποδοχή και τη συνεργασία. (Γκότοβος, 2002)

Από την πολυπολιτισμικότητα στη διαπολιτισμικότητα.

- ▶ Το σχολείο πρέπει να είναι το περιβάλλον από το οποίο θα αντλήσουν (κάποιες) θετικές απαντήσεις στα ερωτήματα:
- ▶ Ποιος είμαι; Ποια είμαι;
- ▶ Πού βρίσκομαι; Ποια είναι η θέση μου σε αυτή την κοινωνία; Πόσο αξίζω; Τι μέλλον μπορώ ή μου επιτρέπεται να έχω;
- ▶ Οι γνωστικοί και ψυχοπαιδαγωγικοί στόχοι που επιδιώκονται:

Πρόταση διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων στην τάξη

- ▶ **Γνωστικοί στόχοι:**
- ▶ Να συνδέουν την πολυπολιτισμικότητα με την ανθρώπινη συλλογική εμπειρία.
- ▶ Να συνειδητοποιούν την εξέλιξη της κοινωνικής πραγματικότητας.
- ▶ Να συσχετίζουν την έννοια της πολιτισμικής συνέχειας με κοινά χαρακτηριστικά άλλων πολιτισμικών παραδόσεων.
- ▶ Να αναγνωρίζουν τη σχέση της πολυπολιτισμικότητας με την πραγματική ζωή.
- ▶ Να εντοπίζουν τις διαφορετικές πολιτισμικές αξίες και να τις αξιολογούν ως κοινωνικό προϊόν αξιο σεβασμού.
- ▶ Να κατανοούν την έννοια της προσωπικής πολιτισμικής εμπειρίας.

Πρόταση διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων στην τάξη

- ▶ **Στόχοι δεξιοτήτων:**
- ▶ Να διαχειρίζονται τη «διαφορετικότητα» ως μέρος κοινωνικής πραγματικότητας.
- ▶ Να αναλύουν και να κρίνουν έννοιες σχετικές με την πολυπολιτισμικότητα.
- ▶ Να ερμηνεύουν εκφράσεις και συμπεριφορές.
- ▶ Να σχεδιάζουν παρεμβάσεις για τη βελτίωση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας.
- ▶ Να πειραματίζονται με διαφορετικά πολιτισμικά αγαθά και εμπειρίες.
- ▶ Να αναδεικνύουν τα θετικά χαρακτηριστικά στα διαπολιτισμικά περιβάλλοντα.

Πρόταση διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων στην τάξη

- ▶ **Ψυχοσυναισθηματικοί στόχοι - στάσεις:**
- ▶ Να αλληλεπιδρούν με την διαφορετικότητα.
- ▶ Να αμφισβητούν προκαταλήψεις και στερεότυπα.
- ▶ Να δημιουργούν νέα μοντέλα σκέψης.
- ▶ Να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται συναισθήματα.
- ▶ Να εξοικειώνονται με τις συναισθηματικές και διαλογικές προσεγγίσεις κοινωνικών καταστάσεων.
- ▶ Να διερωτώνται και να αναστοχάζονται για κοινωνικά ζητήματα.
- ▶ Να εμπλέκονται σε συλλογικές προσπάθειες λήψης αποφάσεων και δράσεων.

Ευχαριστώ πολύ

